

// ANALYSERAPPORT 4

Faktaark 3

Produktivitetskommissionens rapport
Uddannelse og Innovation – kapitel 10

Anbefalinger vedrørende ungdomsuddannelserne

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende ungdomsuddannelserne

BAGGRUND

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende ungdomsuddannelserne baserer sig bl.a. på følgende forhold:

- Erhvervsuddannelserne har Europas højeste frafald, og søgningen til dem er halveret siden 1990. Mange af dem med middelkarakterer fra folkeskolen, der tidligere ville have søgt en erhvervsuddannelse, søger i dag en gymnasial uddannelse.
- Mange tager flere ungdomsuddannelser. 18 pct. af de gymnasielever, der blev studenter i år 2001, har fx efterfølgende taget en erhvervsuddannelse. Det kostede samfundet omtrent 1,4 mia. kr. årligt plus tabte skatteindtægter. Selvom færre unge ser ud til at dobbeltuddanne sig i dag, er det stadig en væsentlig omkostning.
- Gennemsnitsalderen for dem, der gennemfører en erhvervsuddannelse, er 28 år.
- Der mangler praktikpladser på erhvervsuddannelserne. Det tyder på, at praktiksyste-
met er indrettet uhensigtsmæssigt. Det kan også være for dyrt for virksomhederne at ansætte elever, hvis omkostningerne til lærlingeløn og oplæring er for høje i forhold til elevens produktivitet. Lærlingelønnen er mellem ca. 10.000 og 15.000 kr. om måneden, alt efter lærlingens erfaring og uddannelsesretning.
- Der mangler sikker viden om, hvilke konsekvenser den nye gymnasiereform har haft for studenternes færdigheder og kompetencer. Men Produktivitetskommissionen vurderer, at det i dag kræver mindre at bestå en studentereksamen end tidligere.
- Antallet af studenter, der må tage supplerende kurser i matematik og naturvidenskabelige fag for at opfylde adgangskravene på de videregående uddannelser, er steget dramatisk siden 2008, hvor kravene på en række videregående uddannelser blev skærpet. Samtidig har den nye gymnasiereform betydet, at der fra og med 2008 var en mindre andel af studenterne, der havde adgangsgivende fag som fysik på B-niveau og matematik på A-niveau på deres eksamensbevis.
- Der bliver generelt givet højere karakterer i gymnasiefag, der ikke er adgangsgivende på videregående uddannelser.
- Hvis det nuværende mønster i ungdomsuddannelserne fortsætter, vil det medføre et markant fald i antallet af faglærte.
- Ungdomsuddannelserne er primært udbudt på selvejende institutioner, der finansieres på baggrund af hvor mange elever, der gennemfører uddannelsen.

ANBEFALINGER //

- Kommissionen anbefaler, at der foretages et gennemgribende eftersyn af ungdomsuddannelserne for at vurdere, hvordan man i fremtiden sikrer, at udbuddet og indholdet af uddannelserne stemmer overens med de kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet og med de faglige krav, der stilles på de videregående uddannelser. Kommissionen anbefaler at fokusere på:
 - Om optaget på det almene gymnasium er blevet for stort i forhold til optaget på erhvervsuddannelserne og på de erhvervsgymnasiale uddannelser.
 - Om det vil være mere hensigtsmæssigt at have de forskellige ungdomsuddannelser integreret på samme institution, eller om en anden styringsform end selvejende institutioner kan bidrage til bedre koordinering mellem uddannelsesinstitutionerne.
 - At evaluere gymnasireformen systematisk for at fastslå hvad konsekvensen har været for studenternes faglige niveau. Det kan fx ske ved at undersøge, om reformstudenter klarer sig anderledes end andre, når de har deltaget i samme eksamen på en videregående uddannelse. Frafald på uddannelserne og løn efter endt uddannelse kan også sammenlignes.
 - Om det faglige niveau på de gymnasiale uddannelser bør være højere.
 - Hvordan gymnasiet indrettes på en måde, så der skabes en bedre sammenhæng til de videregående uddannelser. Herunder hvordan flere opnår et adgangsgivende niveau i matematik og de naturvidenskabelige fag.
 - Hvordan det undgås, at unge tager flere ungdomsuddannelser.
 - Hvordan det sikres, at unge får en ungdomsuddannelse, mens de stadig er teenagere. Herunder kan det være nyttigt at præcisere målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, med at det skal ske, inden de fylder 21.
 - Om det vil være hensigtsmæssigt at gentænke styrings- og finansieringsmodelerne for ungdomsuddannelserne.
- Kommissionen anbefaler, at et eftersyn af ungdomsuddannelsesområdet ikke medfører, at arbejdet med en reform af erhvervsuddannelserne forsinkes.